

Jaardocument 2016 Programmabureau

Maastricht, maart 2017

1	Bestuur, Directie en vaststelling	3
1.1	Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid	3
1.1.1	Directie	4
1.2	Opstellen en vaststellen jaarrekening 2016	4
1.2.1	Opstellen.....	4
1.2.2	Vaststellen	4
2.	Inleiding	5
2.1	Doorontwikkeling veiligheidsregio.....	5
3.	Toelichting op dit verslag.....	5
4.1	Kerntaken van het Programmabureau.....	6
4.1.1	Beleidsvoorbereiding en –ondersteuning	6
4.1.2	Wettelijke borging.....	6
4.1.3	Procesbewaking programmamanagement.....	6
4.1.4	Kwaliteitsbewaking programmamanagement	7
4.1.5	Advisering en toetsing.....	7
4.1.6	Integrale afstemming beleid en uitvoering.....	7
4.1.7	Ambtelijk secretariaat directie.....	7
4.1.8	Corporate communicatie	8
4.1.9	Informatiemanagement.....	8
5.1.	Algemeen	9
5.2	Weerstandsvermogen	9
5.3	Bedrijfsvoering	9
5.3.1	Organisatiestructuur	9
5.3.2	Personeelsbeleid	9
5.4	Verbonden partijen.....	9
6.1	Rekening van baten en lasten 2016 Programmabureau	10
6.3	Toelichting rekening van baten en lasten.....	11
7	Balans	12
7.1	Toelichting	13
	Kengetallen	14

1 Bestuur, Directie en vaststelling

1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de concept jaarrekening. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter portefeuille Politie
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	plaatsvervangend voorzitter portefeuille Brandweer portefeuille Financiën
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille Multidisciplinair portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten)

Het algemeen bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
De heer C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
De heer J.G.M.T. Ubachs	Gulpen-Wittem	Lid
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

1.1.1 Directie

De directie bereidt de concept jaarrekening voor.
De directie is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	GGD Zuid Limburg	Directeur Publieke Gezondheid / Directeur GGD Zuid Limburg
De heer G. van Klaveren	Brandweer Zuid-Limburg	Regionaal Commandant / Directeur
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg(Gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
Mevrouw M.E.J. Goldsmits-Brouns	Politie eenheid Limburg	Directeur

1.2 Opstellen en vaststellen jaarrekening 2016

1.2.1 Opstellen

De concept jaarrekening 2016 is door het dagelijks bestuur opgesteld en besproken in de vergadering van 24.03.2017.

*Voorzitter,
J.M. Penn-te Strake*

*Secretaris,
F.C.W. Klaassen*

1.2.2 Vaststellen

De jaarrekening 2016 is door het algemeen bestuur vastgesteld in de vergadering van 16.06.2017

*Voorzitter,
J.M. Penn-te Strake*

*Secretaris,
F.C.W. Klaassen*

2. Inleiding

Met ingang van 1 januari 2012 is met het treffen van een gemeenschappelijke regeling door de 18 gemeenten in de veiligheidsregio, een openbaar lichaam ingesteld met de aanduiding Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De bestuurlijke eindverantwoordelijkheid ligt bij het algemeen bestuur, dat bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. De voorbereiding van de besluitvorming in het algemeen bestuur, alsmede de toezicht op de uitvoering van bestuursbesluiten, ligt bij het dagelijks bestuur. Het bestuur wordt geadviseerd door een directie bestaande uit de regionale commandant brandweer, de directeur publieke gezondheid, de chef van de politie-eenheid Limburg en de coördinerend gemeentesecretaris. De samenwerking in Zuid-Limburg wordt vorm en inhoud gegeven vanuit het principe van 'vier sterke kolommen'. De brandweer, GHOR, politie en gemeenten (bevolkingszorg) werken nauw samen aan het realiseren van multidisciplinaire taken en doelstellingen welke vanuit de Wet veiligheidsregio's en de hieraan verbonden besluiten worden opgelegd. Iedere kolom heeft een grote eigenstandige taak en verantwoordelijkheid. Daarnaast hebben ze een rol in het gemeenschappelijke, hetgeen voor een groot deel de slagkracht en de veerkracht ten tijde van grootschalige calamiteiten bepaalt. Ter ondersteuning van de directie is door het algemeen bestuur een Programmabureau ingesteld. Dit bureau is gehuisvest in het Meld- en Coördinatie Centrum (MCC) te Maastricht. Het Programmabureau werkt onder leiding van de directie.

2.1 Doorontwikkeling veiligheidsregio

In 2015 is reeds geconstateerd dat de huidige taakuitvoering en organisatiewijze op belangrijke onderdelen niet op orde is. Crisisbeheersing en rampenbestrijding vragen meer van de veiligheidsregio, dan zij nu kan waarmaken. De directie heeft daarom in 2015 opdracht gegeven te starten met het project 'Toekomstige inrichting Veiligheidsregio Zuid-Limburg'. Het project liep in 2016 door en moet leiden tot een adequate organisatiewijze van de multidisciplinaire taken in de veiligheidsregio (inclusief sturing en beheer, formatie, budget & financiering).

In 2016 is, mede door externe adviseurs, onderzocht op welke wijze de organisatie robuust kan worden ingericht, gereed voor de toekomst en waarmee de eerdergenoemde knelpunten in de taakuitvoering worden opgelost. Uitgangspunt is daarbij een slimme organisatie van taken zodat de continuïteit is gewaarborgd en gewenste kwaliteit op een doelmatige wijze wordt geleverd. Het perspectief gaat uit van een andere aansturing en inrichting van de taakuitvoering op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De kosten van externe advisering die te maken hebben met de doorontwikkeling van de veiligheidsregio komen ten laste van het onderdeel programmabureau. Voor de dekking daarvan is de eenmalige loonbijstelling van de BDUR 2016 ingezet.

3. Toelichting op dit verslag

Dit jaarverslag biedt een beknopte weergave van het in 2016 ingezette en gevoerde beleid, alsmede de opgeleverde producten van het verslagjaar. Als belangrijkste algemene speerpunten in 2016 kunnen genoemd worden het project 'doorontwikkeling van de veiligheidsregio' en de implementatie van regionale en landelijke ontwikkelingen in het kader van de Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's, de oplevering en officiële openstelling van de Meldkamer Limburg alsmede de vele trainings- en oefensessies inzake openstelling Koning Willem Alexander Tunnel te Maastricht. De doelstellingen uit het jaarplan 2016 van de Programma-Organisatie zijn grotendeels afgerond. Een aantal restpunten is tijdelijk 'onhold' gezet dan wel doorgeschoven naar 2017 of worden meegenomen in eerder genoemde doorontwikkeling. Het bewaken van de te realiseren doelstellingen uit het jaarplan 2016 Programma-Organisatie heeft plaatsgevonden middels periodieke kwartaalrapportages (driemaandelijks). Eventuele tussentijdse bijstellingen konden tussentijds plaatsvinden. In dit jaardocument wordt een beknopte weergave van het gevoerde beleid -gedurende het verslagjaar-aangeboden (jaarverslag), alsmede de financiële verantwoording over het verslagjaar (jaarrekening).

4 Het Programmabureau en de Programma-Organisatie

Het Programmabureau heeft in 2016 ondersteuning geboden aan de directie bij de sturing van het opstellen van plannen conform de in de Wet- en Besluit veiligheidsregio's genoemde kaders. Bij het uitvoeren van de plannen heeft het Programmabureau actief de samenwerking binnen de kolommen gezocht. De leden van het Programmabureau en de vertegenwoordigers van de vier kolommen vormden gezamenlijk de Programma-Organisatie. De kolomvertegenwoordigers hebben voor draagvlak gezorgd en inhoudelijke specialistische bijdragen uit de eigen kolommen. Tevens hebben zij ervoor gezorgd dat multidisciplinaire afspraken binnen hun eigen kolom geïmplementeerd werden. In het Programmabureau zijn specifiek die producten ondergebracht die rechtstreeks te maken hebben met de sturing van de organisatie vanuit beleidsmatig oogpunt en de voorbereiding van bestuurlijke keuzes met het oog op de toekomst. Het Programmabureau en de Programma-Organisatie hebben een overkoepelend programma (jaarplan) opgesteld. Kernthema daarin is de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing (fysieke veiligheid).

4.1 Kerntaken van het Programmabureau

De kerntaken die binnen het Programmabureau zijn uitgevoerd:

- Beleidsvoorbereiding en –ondersteuning
- Wettelijke borging
- Procesbewaking programmamanagement
- Kwaliteitsbewaking programmamanagement
- Advisering en toetsing
- Integrale afstemming beleid en uitvoering
- Ambtelijk secretariaat directie
- Corporate communicatie
- Informatiemanagement

4.1.1 Beleidsvoorbereiding en –ondersteuning

In 2016 is onder regie en coördinatie van het Programmabureau een jaarplan 2017 opgesteld. De doelstellingen in het jaarplan zijn de restpunten van het jaarplan 2016, afgeleide doelstellingen en ambities uit het beleidsplan Veiligheidsregio Zuid-Limburg 2012-2015 alsmede de regionale en landelijke ontwikkelingen waaronder de projecten in het kader van de Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's. Voor wat betreft de landelijke ontwikkelingen wordt conform afspraak met het Veiligheidsberaad jaarlijks een bedrag begroot ten behoeve van een werkbudget voor het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) en het Veiligheidsberaad. Onder regie van het Programmabureau heeft de Programma-Organisatie het beleid voor 2017 voorbereid. In verband met de doorontwikkeling van de veiligheidsregio is de werking van het beleidsplan 2012-2015 verlengd tot eind 2017. Een nieuw beleidsplan voor de periode 2018-2021 zal in 2017 worden voorbereid.

4.1.2 Wettelijke borging

Op basis van de actualisatie van de gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2016 is een start gemaakt met het inventariseren van alle onderliggende documenten die –waar nodig- aangepast moeten worden. Dit traject loopt door in 2017 en is mede afhankelijk van de doorontwikkeling van de organisatie.

4.1.3 Procesbewaking programmamanagement

Het Programmabureau heeft het proces van programmamanagement gecoördineerd en bewaakt. De coördinatie en bewaking heeft grotendeels plaatsgevonden aan de hand van het wekelijks overleg in de Programma-Organisatie. De voortgang van het programmamanagement is periodiek middels kwartaalrapportages voorgelegd aan de directie. Het Programmabureau heeft verder alle in- en externe vragen die zijn binnen gekomen beoordeeld, behandeld dan wel intern binnen de organisatie doorgeleid alsmede de voortgang hierop bewaakt. Verder heeft het Programmabureau in 2016 de deelbegroting 2017 opgesteld voor het onderdeel Programmabureau.

Deze deelbegroting is opgesteld conform de richtlijnen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De ontwikkeling van één programma- c.q. productbegroting voor de veiligheidsregio is in 2015 gestart en loopt door tot in 2017.

4.1.4 Kwaliteitsbewaking programmamanagement

In 2016 heeft het Programmabureau alle documenten die geagendeerd zijn voor de vergaderingen van de directie, het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur op besluitrijpheid en kwaliteit getoetst.

4.1.5 Advisering en toetsing

De medewerkers van het Programmabureau hebben in 2016 (Eu)regionale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van fysieke veiligheid nauwgezet gevolgd. Nieuwsbrieven en circulaire's werden geraadpleegd en relevante (Eu)regionale en landelijke bijeenkomsten/symposia werden bezocht (onder andere het landelijk overleg hoofden meldkamers, het landelijk adviseursoverleg, het landelijk overleg voor de hoofden veiligheidsbureaus en het landelijk overleg grensregio's). Aan de hand van de verkregen informatie en voortschrijdend inzicht is de directie en het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies voorzien. Het Programmabureau heeft daarin een signalerende, regisserende en adviserende rol vervuld. Het Programmabureau heeft in 2016 de annotaties verzorgd voor de voorzitter van de veiligheidsregio ten behoeve van het dagelijks- en het algemeen bestuur en van het Veiligheidsberaad. Daarnaast zijn annotaties verzorgd voor de bestuurlijke portefeuillehouders aan de landelijke bestuurlijke adviescommissies en voor de voorzitter van de directie ten behoeve van de vergaderingen van de Raad van Directeuren Veiligheidsregio's (RDVR).

Het Programmabureau heeft het voorgenomen beleid telkens getoetst aan de wettelijke kaders en heeft daarnaast gecontroleerd of programma's werden uitgevoerd binnen de gestelde termijnen en conform gemaakte afspraken. Het Programmabureau heeft periodieke contacten onderhouden met de relatiemanagers van het ministerie van Veiligheid en Justitie, het Nationaal Crisis Centrum (NCC) alsmede het bureau Veiligheidsberaad en het Instituut Fysieke Veiligheid. Tevens zijn er periodieke contacten geweest met de Inspectie Veiligheid en Justitie inzake inspectieonderzoeken (Staat van Rampenbestrijding 2016 en het onderzoek naar de Repressieve Brandweerzorg). Het Programmabureau is eveneens nauw betrokken bij het onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. De Onderzoeksraad is namelijk een onderzoek gestart naar de wijze waarop Nederland met zijn buurlanden samenwerkt om incidenten bij kerncentrales met grensoverschrijdende gevolgen te voorkomen en te beheersen. Inwoners van de grensregio's maken zich hierover al geruime tijd zorgen. In het onderzoek wil de Raad onder meer achterhalen hoe Nederland en België elkaar betrekken bij besluitvorming over en toezicht op de centrales, welke informatie wordt uitgewisseld en hoe de landen zich gezamenlijk voorbereiden op een mogelijk ongeval. Dit onderzoek loopt door in 2017.

Het Programmabureau heeft in 2016, in samenwerking met het team Bestuurszaken van het onderdeel Brandweer, een vijftal verzoeken in het kader van de Wet openbaarheid bestuur (WOB-verzoeken) behandeld. Ook werd de beantwoording van meerdere motievragen vanuit gemeenteraden vanuit het Programmabureau begeleid.

4.1.6 Integrale afstemming beleid en uitvoering

In het wekelijks overleg van de Programma-Organisatie heeft integrale afstemming plaatsgevonden van de uitvoering van de activiteiten naar aanleiding van de beleidsvoornemens. De voortgang van activiteiten (producten en projecten) werd besproken, afgestemd en desgewenst bijgestuurd. De onderwerpen op de agenda's van de diverse regionale overlegsgremia van directie, commissies en bestuur werden vooraf inhoudelijk afgestemd met de leden van de Programma-Organisatie.

4.1.7 Ambtelijk secretariaat directie

Het Programmabureau heeft de functie van ambtelijk secretariaat voor de directie vervuld. Het bureau heeft daarbij opgetreden als intermediair tussen directie en Programma-Organisatie. Daarnaast werd de voorzitter van de directie in zijn hoedanigheid als bestuurlijk secretaris van het algemeen en dagelijks bestuur ondersteund bij een goede voorbereiding en een goed verloop van vergaderingen.

Het Programmabureau is verantwoordelijk geweest voor:

- de jaarplanning;
- de agendavorming;
- de verslaglegging van onderstaande vergaderingen:
 - algemeen bestuur
 - dagelijkse bestuur
 - bestuurlijke financiële commissie
 - bestuurlijke commissie brandweer
 - bestuurlijke commissie bevolkingszorg
 - directie
 - stuurgroep doorontwikkeling

De medewerkers van het Programmabureau hebben alle vergaderingen van de directie en het bestuur bijgewoond. Daarnaast is het Programmabureau betrokken geweest bij de voorbereidingen van de jaarlijkse Tweedaagse bestuurlijke conferentie van het algemeen bestuur. Een aantal additionele kosten, waaronder het inhuren van gastsprekers, is gefinancierd vanuit het budget van het Programmabureau.

4.1.8 Corporate communicatie

De in- en externe communicatie (corporate communicatie) van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg viel eveneens onder de regie van het Programmabureau. Onder andere werd de website van de veiligheidsregio (www.vrzuidlimburg.nl) periodiek geactualiseerd. De maandelijkse kosten voor het onderhouden (hosten) van deze website worden gefinancierd vanuit het budget van het Programmabureau.

4.1.9 Informatiemanagement

Het informatiemanagement draagt zorg voor de uitvoering en voortgang van het netcentrisch werken binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De netcentrische werkwijze ondersteunt de beschikbaarheid en toegankelijkheid van relevante informatie over evenementen, incidenten, rampen of crisis. In 2016 is onvoldoende aandacht besteed aan het verder professionaliseren van deze werkwijze. Dit is mede veroorzaakt door het feit dat de programmamanager informatiemanagement volledig belast is met de projectleiding van de Meldkamer Limburg. De verdere doorontwikkeling van het onderwerp informatiemanagement is hierdoor onder druk komen te staan en maakt onderdeel uit van de doorontwikkeling.

5. Financiële paragrafen

5.1. Algemeen

De financiële paragrafen gaan vooral over een aantal beheersmatige onderwerpen. In het “Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten” (BBV) is een aantal verplichte onderwerpen opgenomen. De in dit hoofdstuk behandelde paragrafen zijn:

- Weerstandvermogen
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen

5.2 Weerstandvermogen

Het onderdeel Programmabureau kent geen weerstandvermogen. De financiële gevolgen van eventuele risico's worden opgevangen binnen de exploitatie.

5.3 Bedrijfsvoering

5.3.1 Organisatiestructuur

De voorzitter van de directie stuurt het onderdeel Programmabureau aan. De dagelijkse aansturing van het onderdeel Programmabureau is ondergebracht bij de programmamanager/ambtelijk secretaris.

Het onderdeel Programmabureau bestaat uit de volgende functies:

1. Programmamanager/ambtelijk secretaris;
2. Manager MCC/ programmamanager Informatiemanagement;
3. Beleidsmedewerker.

5.3.2 Personeelsbeleid

De leden van de directie zijn verantwoordelijk voor de voorbereiding van en de uitvoering van het personeelsbeleid binnen het onderdeel Programmabureau. Een aantal daartoe aangewezen medewerkers wordt belast met de uitvoering hiervan waarbij het onderdeel brandweer ondersteuning / uitvoering verleent ten behoeve van het onderdeel Programmabureau.

5.4 Verbonden partijen

In het BBV is verbonden partij gedefinieerd als: “een privaot- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft”.

Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is aanwezig indien zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie.

Het onderdeel Programmabureau heeft in het kader van bovengenoemde definitie geen verbonden partij. Er is geen enkele organisatie waarin het onderdeel Programmabureau zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft.

6 Jaarrekening 2016 Programmabureau

6.1 Rekening van baten en lasten 2016 Programmabureau

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording zoals van toepassing op gemeenten. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva zijn gebaseerd op historische kosten. De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Bij de vorderingen wordt mogelijk rekening gehouden met een voorziening wegens oninbaarheid op basis van individuele beoordeling. De onder vlottende activa behorende vorderingen worden onderverdeeld in: vorderingen op openbare lichamen, overige vorderingen, waarborgsommen en overlopende activa. Verder worden onder vlottende activa de liquide middelen opgenomen die vrij beschikbaar zijn. De onder vlottende passiva behorende kortlopende schulden worden onderverdeeld in; crediteuren, betalingen onderweg, overlopende passiva en overige rekening courantsaldi. De kortlopende schulden hebben, tenzij anders vermeld, een looptijd van korter dan 1 jaar en worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen gemeentelijke en rijksbijdragen alsmede de overige inkomsten en alle aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor al vermelde waarderingsgrondslagen.

Omschrijving	Werkelijk	Begroting	Werkelijk	Saldo
	2015	2016	2016	2016
Lasten				
Personeelslasten	266.100	275.500	286.916	-11.416
Huisvesting	18.000	18.000	18.000	0
Kantoor	38.066	18.900	84.650	-65.750
Overige kosten		26.713	24.322	2.391
Veiligheidsberaad		20.000		20.000
Bijdrage aan bevolkingszorg	45.124			0
Onvoorzien		5.000		5.000
Totaal lasten	367.290	364.113	413.888	-49.775
Baten				
Bijdrage GHOR	179.000	181.549	181.549	0
Bijdrage Politie	59.000	59.841	59.841	0
Bijdrage Brandweer	59.000	59.841	59.841	0
Bijdrage Bevolkingszorg	9.000	9.128	9.128	0
Bijdrage MCC	50.000	53.754	52.446	-1.308
Bijdrage inzake index BDUR 2016			48.075	48.075
Totaal baten	356.000	364.113	410.880	46.767
Saldo exploitatie exclusief reserves	-11.290	0	-3.008	-3.008
Reserves				
Stortingen in reserves				
Onttrekkingen uit reserves	45.124		0	0
Totaal reserves	45.124	0	0	0
Saldo exploitatie inclusief reserves	33.834	0	-3.008	-3.008

6.2 Toelichting op de jaarrekening

Bij de jaarrekening 2016 is rekening gehouden met:

- De notitie "financiële uitgangspunten begroting 2018 en jaarrekening 2016" van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.
- Kostensoorten zijn aangepast aan die van het onderdeel Brandweer.
- De jaarrekening van het onderdeel Programmabureau sluit het jaar 2016 met een nadelig exploitatiesaldo van € 3.008,--

6.3 Toelichting rekening van baten en lasten

In de toelichting op de rekening van baten en lasten wordt ingegaan op de, in materiële zin, belangrijkste posten ten opzichte van de begroting 2016.

Het exploitatiesaldo van het onderdeel Programmabureau over het boekjaar 2016 bedraagt € 3.008 nadelig mede veroorzaakt doordat ten laste van het onderdeel Programmabureau incidentele advieskosten zijn gebracht tot een bedrag van ruim € 62.000,--.

Deze advieskosten zijn gemaakt in het kader van de doorontwikkeling van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Daarentegen werd een incidentele verhoging (€ 48.075,--) van de BDUR toegekend aan het programmabureau. Op dit onderdeel is een nadelig incidenteel resultaat van € 14.000,-- ontstaan.

Ook incidenteel zijn de hogere personeelslasten ad € 11.000,-- Die houden hoofdzakelijk verband met de reservering van vakantiegelden juni t/m december 2016 vanwege de invoering van het IKB. De geraamde bijdrage aan het landelijk veiligheidsberaad ad € 20.000,-- werd niet betaald en ook de post onvoorzien (€ 5.000,--) werd niet aangesproken.

WNT

Bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, onderdeel Programmabureau wordt het bestuur (algemeen bestuur en dagelijks bestuur) beschouwd als topfunctionaris in de zin van de Wet normering topinkomens (WNT). De governance van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is in 2016 namelijk zo ingericht dat het bestuur de beslissingen neemt over aangelegenheden die ook het onderdeel Programmabureau betreffen. De directie (voorzitter) is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van het onderdeel Programmabureau.

Directie: De voorzitter van de directie, de heer F.C.W. Klaassen, heeft deze functie voor het hele boekjaar 2016 onbezoldigd bij het onderdeel Programmabureau vervuld.

Bestuur: Voor de bestuursleden verwijzen we naar het overzicht (tabel) op pagina 3. Alle bestuursleden hebben in 2016 deze functie onbezoldigd vervuld.

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg, onderdeel Programmabureau beschikt verder niet over een toezichthoudend orgaan, er vindt geen externe inhuur plaats van personen die als topfunctionaris kunnen worden aangemerkt en er zijn geen overige functionarissen die de gestelde normbedragen overschrijden.

7 Balans

Activa	31-12-2016	31-12-2015
	Eindbalans	Beginbalans
Liquide middelen		
Kas		
Rekening courant		42.443
Totaal liquide middelen	0	42.443
Vorderingen		
Debiteuren	311.311	
Totaal vorderingen	311.311	0
Totaal vlottende activa	311.311	42.443
Totaal activa	311.311	42.443

Passiva	31-12-2016	31-12-2015
	Eindbalans	Beginbalans
Reserves		
Bestemmingsreserve	42.443	8.609
Rekeningsaldo 2016	-3.008	33.834
Totaal reserves	39.435	42.443
Kortlopende schulden		
Crediteuren	229	
Overlopende passiva	10.109	
Rekening courant	261.538	
Totaal kortlopende schulden	271.876	0
Totaal Passiva	311.311	42.443

7.1 Toelichting

Rekening courant

De betalingen en de ontvangsten van het programmabureau lopen via de administratie van het onderdeel Brandweer. Hiervoor heeft het programmabureau een rekening courant met het onderdeel Brandweer.

Debiteuren

Bij het opmaken van de balans stonden er een bedrag van € 311.311,-- aan debiteuren open. Het betreft de op 31-12-2016 nog te ontvangen bijdragen van de GHOR (€ 199.024,--), de Nationale Politie (€ 59.841,--) en MCC (€ 52.446,--)

Algemene reserve

- Het betreft hier onder andere het rekeningsaldo van 2015. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2015 is besloten het batig saldo tot een bedrag van € 33.834 te bestemmen voor het project programma en productbegroting Veiligheidsregio Zuid-Limburg., waarmee de totale reserve per 31-12-2016 uitkomt op een bedrag van € 42.443

Rekeningsaldo 2016

Het rekeningsaldo 2016 bedraagt € 3.008 nadelig.

Crediteuren

Bij het opmaken van de balans stond er een bedrag van € 229,-- open aan crediteuren.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen de gereserveerde vakantietoelagen juni t/m december 2016.

Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbare eigen vermogen (algemene reserve) en de ruimte in de exploitatiebegroting. De financiële gevolgen van eventuele risico's worden opgevangen binnen de exploitatie.

Weerstandscapaciteit	31-12-2016
Reserves	39.435
Ruimte op de begroting	
Onbenutte belastingcapaciteit	
Langlopende voorzieningen	
Totaal	39.435

Financiële kengetallen

1A Netto Schuldquote		Jaarrekening 2016
A	Vaste schulden	
B	Netto vlottende schuld	271.876
C	Overlopende passiva	10.109
D	Financiële activa	
E	Uitzettingen	311.311
F	Liquide middelen	-
G	Overlopende activa	
H	Totale baten	410.880
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%		-7,14%

1B Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		Jaarrekening 2016
A	Vaste schulden	
B	Netto vlottende schuld	271.876
C	Overlopende passiva	10.109
D	Financiële activa	
E	Uitzettingen	311.311
F	Liquide middelen	-
G	Overlopende activa	
H	Totale baten	410.880
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%		-7,14%

2. Solvabiliteitsratio		Jaarrekening 2016
A	Eigen vermogen	39.435
B	Balanstotaal	311.311
Solvabiliteit (A/B)*100%		12,67%

3. Kengetal grondexploitatie		n.v.t.
-------------------------------------	--	---------------

4. Structurele exploitatieruimte		Jaarrekening 2016
A	Totale structurele lasten	341.680
B	Totale structurele baten	362.805
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-
E	Totale baten	410.880
Structurele exploitatieruimte ((A-B)+(C-D))/E*100%		5,14%

5. Belastingcapaciteit		n.v.t.
-------------------------------	--	---------------

7.2.1 Toelichting Financiële kengetallen.

De **netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

De **solvabiliteitsratio** geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen is te voldoen.

Het **kengetal grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten Dit kengetal is niet van toepassing op het Programmabureau.

Het kengetal **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte aanwezig is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De begroting en ook de realisatie kennen nauwelijks incidentele lasten en baten.

De **belastingcapaciteit** is niet van toepassing op het Programmabureau.

Het Programmabureau volgt verplicht de regels van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) en handelt in de zin van deze wet.

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

Stappen (1–4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 1	-	-	-
ultimo maand 2	-	-	-
ultimo maand 3	-	-	-
(4) gemiddelde van (3)	-	-	-
Stappen (5–9)	Variabelen	Bedragen	
-5	<i>kasgeldlimiet</i>		33.939
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet		33.939
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	nvt	
Berekening kasgeldlimiet (5)			
-7	Rekeningtotaal		413.889
-8	Percentage regeling		8,20
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		33.939

Renterisiconorm

Stap	Variabelen renterisiconorm	2016
1	Renteherzieningen	-
2	Aflossingen	-
3	Renterisico (1+2)	-
4	Renterisiconorm	82.778
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	82.778
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	-
Berekening renterisiconorm		
4a	Rekeningtotaal	413.889
4b	Percentage regeling	20%
4= 4a*4b	Renterisiconorm	82.778

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg

Verklaring over de in het jaardocument opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van het onderdeel Programmabureau van de Veiligheidsregio Zuid Limburg (hierna: Programmabureau) gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaardocument opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van Programmabureau op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de rekening van baten en lasten over 2016;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Programmabureau op 15 april 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Programmabureau zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 4.139, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de goedkeuringstolerantie rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in het jaardocument opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaardocument andere informatie, die bestaat uit de overige paragrafen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur van Programmabureau is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van Programmabureau voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur van Programmabureau is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur van Programmabureau:

- is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen;
- met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controle protocol.

In dit kader is het dagelijks bestuur van Programmabureau tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur van Programmabureau noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur van Programmabureau is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Programmabureau.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol

dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Programmabureau op 15 april 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Programmabureau;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur van Programmabureau en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur van Programmabureau onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht, 29 maart 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA